

หมาจิ้งจอก

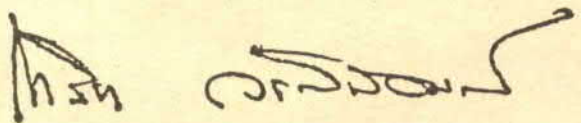
โครงการรณรงค์เพื่อการเรียนรู้หนังสือแห่งชาติ
เอกสารเสริม เล่มที่ ๒๓

คำนำ

ในสังคมปัจจุบันหนังสือเป็นพื้นฐานในการสื่อความหมายและแสวงหาความรู้ เป็นเครื่องมือที่จะช่วยสร้างความเข้าใจระหว่างประชาชนด้วยกัน และระหว่างรัฐบาลกับประชาชน การรู้หนังสือไทยจึงเป็นสิ่งจำเป็น เป็นสิทธิและบริการขั้นพื้นฐานที่ประชาชนทุกคนพึงได้รับ และเป็นการรักษาไว้ซึ่งมรดกของชาติที่สืบทอดต่อกันมามากกว่า ๗๐๐ ปี

เพื่อป้องกันการลืมนหนังสือและปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน ตลอดจนส่งเสริมให้ผู้รู้หนังสือได้รับประโยชน์จากการอ่าน กรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงได้ขอความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ตลอดจนผู้ที่มีจิตกุศลจัดทำเอกสารเสริมการอ่านขึ้นเพื่อเผยแพร่ในพื้นที่ที่มีการรณรงค์เพื่อการเรียนรู้หนังสือ หนังสือแต่ละเล่มนี้จะมีเนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์ ให้ความเพลิดเพลิน และใช้ภาษาเหมาะสมสำหรับผู้เริ่มอ่าน

กรมการศึกษานอกโรงเรียนขอขอบคุณ ผู้เขียนและคณะทำงานด้านเอกสารเสริมโครงการรณรงค์เพื่อการเรียนรู้หนังสือแห่งชาติไว้ ณ โอกาสนี้ที่ได้สละเวลาจัดทำเอกสารเสริมเล่มนี้โดยมิได้รับค่าตอบแทนแต่ประการใด

(นายโกวิท วรพิพัฒน์)

อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์การศาสนา กรมการศาสนา ๓๑๔-๓๑๖ ปากซอยบ้านบาตร ถนนบำรุงเมือง เขตป้อมปราบ
กรุงเทพ ฯ ๑๐๑๐๐ นายปทุม ศิวันวล ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา พ.ศ. ๒๕๒๗

“พ่อจำ พรุ่งนี้ให้น้ำผึ้งไปช่วยพ่อขายของที่ตลาดนัดด้วย
 คนนะ” “ได้ซิ ถ้าน้ำผึ้งตื่นแต่เช้า” จะเดินไหวหรือลูก จากบ้าน
 เราถึงหน้าอำเภอไกลโขอยู่นะ แล้วตอนขากลับแดดร้อนด้วย”
 “ได้ซิจะพ่อ ถึงน้ำผึ้งจะเป็นผู้หุงน้ำผึ้งก็อดทนนะ”

ครอบครัวของน้ำผึ้งอาศัยอยู่ที่หมู่บ้านป่าตาลเป็นหมู่บ้าน
เล็ก ๆ อยู่ห่างจากอำเภอไม่มากนัก

ทุกเช้าวันอาทิตย์ พ่อของน้ำผึ้งจะนำของไปขายที่ตลาดนัด
หน้าอำเภอของที่พ่อขายมีหลายอย่าง มีทั้งของป่า ผักสวนครัว
และของใช้จักสานที่ทำด้วยไม้ไผ่

เมื่อขายของหมดแล้ว พ่อกำลังจะกลับบ้าน น้ำผึ้งอุ้มลูกหมา
เดินมาหาพ่อ

“อ้าว นั่นอุ้มหมาของใครมา” พ่อถามอย่างแปลกใจเมื่อ
เห็นน้ำผึ้งอุ้มลูกหมาสีขาวผอมโซอยู่ในวงแขน

“น้ำผึ้งเก็บได้จ๊ะพ่อ มันน่าสงสารนะทำทางจะไม่สบาย
ด้วย” น้ำผึ้งบอกพลางลูบหัวลูกหมาน้อยไปมา ทำทางมันอ่อนเพลีย
และหมอบตัวสั่นอยู่ในวงแขนของน้ำผึ้ง

เมื่อกลับถึงบ้าน น้ำผึ้งจัดแจงอาบน้ำให้ลูกหมามันท้องเสีย
มีอุจจาระไหลอยู่ตลอดเวลา

น้ำผึ้งจัดที่ให้ลูกหมานอนที่ใต้ถุนบ้าน แล้วนำข้าวคดลูก
เศษปลาที่มีอยู่ในครำมาให้มัน มันดม ๆ ข้าวนั้นแล้วล้มตัว
ลงนอนโดยไม่สนใจท่าทางมันอ่อนเพลียมาก แม่จึงนำน้ำข้าว
อุ่น ๆ ผสมน้ำตาลใส่จานวางให้มัน มันเลียบ้างนิดหน่อยแล้ว
หลับไป

เช้าวันรุ่งขึ้น น้ำผึ้งตื่นแต่เช้าแล้วรีบลงไปดูลูกหมา อาการของมันไม่ดีขึ้นเลย มันยังคงนอนอยู่กับที่และร้องครางเบา ๆ มีอุจจาระไหลเลอะเทอะที่ข้างตัว น้ำผึ้งจับตัวมันเบา ๆ ตัวของมันร้อนจัด น้ำผึ้งรู้สึกสงสารมันมาก

พ่อกับแม่ลงมายืนดูอยู่ด้วย พ่อบอกน้ำผึ้งว่า หมามันไม่สบายปล่อยให้มันนอนแล้วมันก็จะหายเอง ไม่ต้องห่วงมันมากนักหรอกแล้วพ่อบอกแม่ว่าพ่อจะไปดูลูกหมูกินใหม่ที่บ้านทิดมี

ตอนบ้ายพ่อกลับมาพร้อมด้วยผู้ชายอีกสองคน คนหนึ่ง
น้ำผึ้งรู้จักคือลุงผู้ใหญ่แม่นส่วนอีกคนหนึ่งพ่อบอกว่าเป็นสัตว์แพทย์

“สัตว์แพทย์เป็นยังไงจะพ่อ” น้ำผึ้งถามพร้อมกับเขย่า
แขนพ่อไปมา ลุงผู้ใหญ่แม่นหันมาตอบน้ำผึ้งแทนพ่อว่า

“สัตว์แพทย์คือหมอที่รักษาสัตว์นะซิ ก็ลูกหมาของน้ำผึ้ง
ไม่สบายไม่ใช่รี ไหนพาหมอไปดูซิ”

สัตว์แพทย์คนนั้นพูดกับน้ำผึ้งว่า “หมอปบพ่อของหนูที่
บ้านทิดมี หมอไปช่วยฉีดยาให้หมูของทิดมีพ่อของหนูเล่าให้
ฟังว่าหนูไปเก็บหมามาจากที่ตลาดนัดแล้วหมากำลังไม่สบาย
ด้วย เลยเป็นห่วง เกรงจะเป็นอันตรายถึงคนด้วย จึงชวนผู้ใหญ่
แม่นมาดู”

สัตวแพทย์บอกว่า หมาที่เก็บได้โดยไม่รู้ว่ามาจากไหนเรา
เรียกว่า “หมาจรจัด” เพราะมันพลัดหลงมาโดยไม่มีเจ้าของ
ความจริงแล้ว ไม่ควรเก็บมาเลี้ยง ยังมีอาการไข้ด้วย เช่นนี้ยิ่ง
อันตราย เพราะอาจมีเชื้อบ้าได้ ถ้าเป็นเช่นนั้นเชื้อโรคที่อยู่ใน
น้ำลายของมันก็จะติดต่อสู่คนได้ทางผิวหนัง ทำให้เป็นโรคที่
เรียกว่า “โรคพิษสุนัขบ้า”

“หมาของน้ำผึ้งจะบ้าไหมจ๊ะ แล้วถ้ามันบ้า น้ำผึ้งจะบ้าด้วยไหม” น้ำผึ้งถามด้วยความตกใจกลัว

“ยังบอกไม่ได้ในตอนนี้นะหรอก หมอจะฉีดยาแก้ไข้ให้ลูกหมา แล้วต้องรอดูอาการมันสัก ๑๐ วัน ถ้ามันหายไข้ก็โชคดี ถ้ามันตาย ก็ต้องนำไปตรวจให้แน่ชัดว่ามันมีเชื้อบ้าหรือไม่ ถ้าหมามีเชื้อบ้าทุกคนในบ้านต้องรีบฉีดยาป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าทันที”

เชื้อโรคพิษสุนัขบ้า นั้นเมื่อเข้าสู่ร่างกายแล้วหากไม่ได้รับการป้องกันรักษาที่ถูกต้องปล่อยไว้จนมีอาการแล้วไม่มียาขนานใดรักษาได้ ผู้ป่วยจะต้องตายทุกราย อาการจะปรากฏหลังจากรับเชื้อ ๑๕-๖๐ วัน บางรายอาจเร็วหรือช้ากว่านี้

โรคพิษสุนัขบ้า

เป็นได้ในสัตว์ที่เลี้ยงลูกด้วยนมทุกชนิด
ในประเทศไทยพบว่าเป็นในสุนัขมากที่สุด
รองลงมาได้แก่แมว และพบบ้าง เช่น ลิง ชะนี หมู
ม้า วัว ควาย เป็นต้น

โรคนี้ติดต่อได้โดยเชื่อในน้ำลายสัตว์เข้าสู่ร่างกายคนทาง
บาดแผลที่ถูกกัด ข่วน หรือน้ำลายกระเด็นเข้าตา ปาก จมูก ใน
บางครั้งอาจเกิดจากการถูกเลีย หรือน้ำลายของสัตว์บ้าถูกต้อง
บาดแผล หรือรอยขีดข่วนที่มีอยู่บนผิวหนัง ทำให้เชื้อโรคเข้าสู่
ร่างกายได้

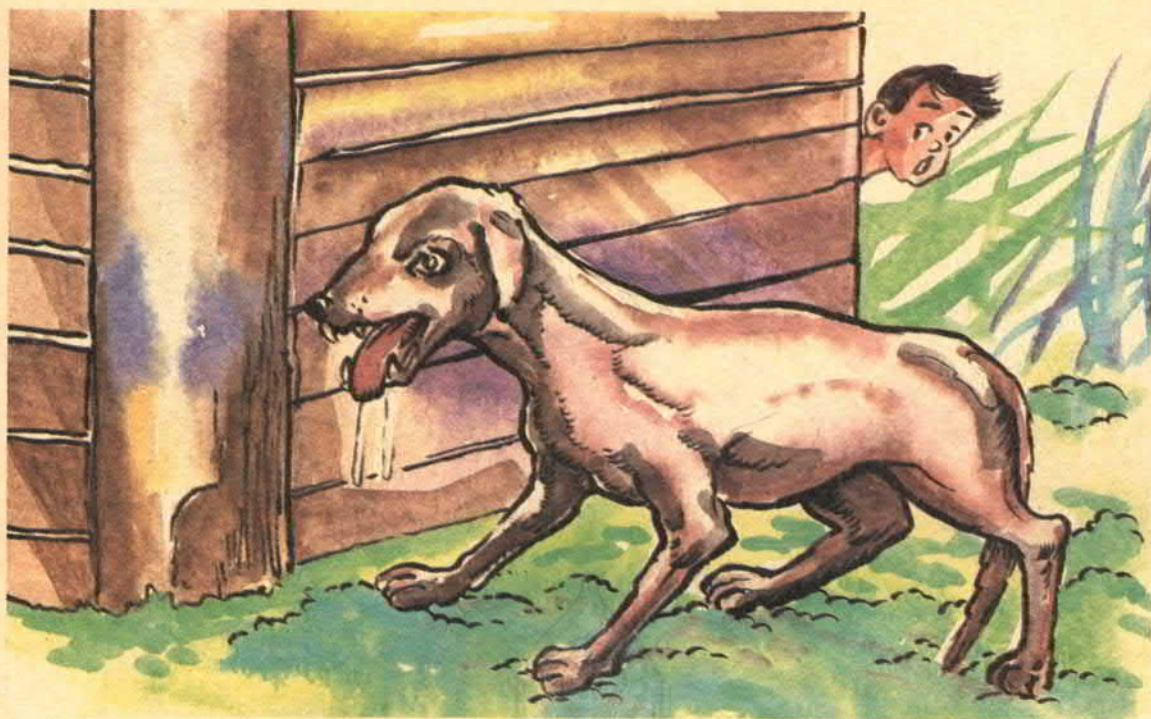

“หมาของน้ำผึ้งอาจจะไม่สบายก็ได้ ทำไมต้องคิดว่าเป็นบ้าด้วย” น้ำผึ้งถามเสียงอ่อน ๆ

นั่นซิ ถ้าอย่างนั้นหมาที่วิ่งตามหมู่บ้านก็เป็นบ้ามากมายซิ” แม่สนับสนุน

“สุนัขที่ไม่ได้ฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า เมื่อมีอาการเจ็บป่วยจะมีโอกาสเป็นบ้าได้มาก เพราะเราไม่รู้ว่ามันไปรับเชื้อมาจากที่ใดเชื้อจากน้ำลายของมันเป็นอันตรายร้ายแรงที่เกิดกับคนและสัตว์อยู่ข้างเดียวในประเทศไทยมีผู้ป่วยและตายด้วยโรคพิษสุนัขบ้าปีละมากมาย จึงควรต้องระวังอย่างยิ่ง” สัตวแพทย์อธิบายอย่างใจเย็น

วิธีสังเกตอาการของสุนัขที่เป็นโรคพิษสุนัขบ้า

ระยะเริ่มเป็น เบื่ออาหาร นิสัยผิดไปจากเดิม กลืนน้ำ กลืนอาหาร
ลำบาก น้ำลายไหล ขากรรไกรห้อย นัยตาแวววาว
น่ากลัว มองไม่มีจุดหมาย

ระยะที่สอง เป็นระยะอันตราย แสดงอาการได้ ๒ แบบ แบบ
ดุร้าย วิ่งเพ่นพ่าน กัดทุกสิ่งที่ขวางหน้า ตาแข็ง
หางตก แบบซึม ชอบซุกตัวในที่มืดจะกัดผู้ที่เข้าไป
ปรบกวาน

ระยะสุดท้าย ขาสั่น ยืนไม่ได้ บางตัวชักและตายภายใน ๒-๓
วันหรือไม่เกิน ๑๐ วัน ตั้งแต่เริ่มแสดงอาการเชื้อ
โรคจะออกมาจากน้ำลายสุนัขก่อนที่สุนัขจะแสดง
อาการ ๑-๖ วัน

- ข้อแนะนำของกระทรวงสาธารณสุข เกี่ยวกับสัตว์เลี้ยง
- สัตว์เลี้ยง เช่น สุนัข แมว หรือสัตว์อื่น ถ้าเกิดดุร้าย กัดคนหลายคนหรือกัดสัตว์อื่นพร้อม ๆ กัน ให้สงสัยว่าเป็นโรคไว้ก่อน
 - ขังสัตว์ไว้ดูอาการ ๑๐ วัน โดยให้อาหารตามปกติ ถ้าตายระหว่างขังให้สงสัยว่าเป็นโรค
 - ถ้าสัตว์หนีไป หาไม่พบให้ถือว่าเป็นโรค
 - วิธียืนยันว่าสัตว์เป็นโรคพิษสุนัขบ้าที่แน่นอน คือตัดหัวส่งตรวจ

สถานที่รับตรวจหาเชื้อโรคพิษสุนัขบ้า โดยตัดหัวสุนัขส่ง
ไปตรวจได้ที่
เขตกรุงเทพฯ

- สถาบันวิจัยไวรัส ยศเส
- กรมปศุสัตว์ ราชเทวี พญาไท
- สถานเสาวภา สภากาชาดไทย
- ภาควิชาชีววิทยา โรงพยาบาลศิริราช

ต่างจังหวัดสอบถามที่

- โรงพยาบาลจังหวัด
- โรงพยาบาลอำเภอ
- แพทย์ สัตวแพทย์ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ที่สถานบริการ
สาธารณสุขที่ใกล้บ้าน

- คนที่ได้รับเชื้อโรคพิษสุนัขบ้าจะมีอาการไข้เล็กน้อย
- ปวดศีรษะ เจ็บคอ เบื่ออาหาร กลืนน้ำและอาหารลำบาก
 - คัน ชา บริเวณบาดแผล ต่อมาอาจกล้ำเนื้อกระดูก
 - เพื่อก้าง
 - หมดสติ และตายภายใน ๒-๖ วัน

เมื่อสัตวแพทย์เห็นน้ำผึ้งและพ่อแม่วิตกกังวลมากเกินไป
 ควรจึงพูดปลอบใจว่า ลูกหมาของน้ำผึ้งอาจจะไม่เป็นบ้าก็ได้
 แต่ก็ต้องระวังไว้ก่อน หมอจะฉีดยาแก้ไข้ให้ก่อน และจะมา
 ช่วยดูแลทุกวันสิ่งสำคัญคือทุกคนในบ้านต้องระวังตัวอย่า เข้า
 ใกล้มัน และอย่าไปถูกละลายของมัน เมื่อให้อาหารทุกครั้ง
 ต้องล้างมือให้สะอาด เพื่อป้องกันการติดเชื้อโรค

น้ำผึ้งทำตามที่สัตวแพทย์แนะนำทุกอย่าง จนครบ ๑๐ วัน อาการของลูกหมาดีขึ้นจนกระทั่งหมอบอกว่าหายเป็นปกติ น้ำผึ้งและพ่อแม่ดีใจที่ลูกหมาไม่บ้า ถ้าไม่อย่างนั้นแล้วทุกคนทั้งหมาก็จะลำบากตาม ๆ กันแน่แต่เพื่อนบ้านก็ไม่ปลอดภัยด้วย น้ำผึ้งบอกใคร ๆ ว่าเจ็ดแล้วจริง ๆ ต่อไปจะไม่นำหมาที่ไม่รู้ประวัติมาเลี้ยงอีกแล้ว ความยากลำบากในการดูแลลูกหมาในครั้งนี้ รวมทั้งความวิตกกังวล ความกลัวจะติดโรคเป็นบทเรียนให้น้ำผึ้งจดจำไปนาน

คำแนะนำของสัตวแพทย์ ถึงวิธีป้องกันอันตรายจากโรคพิษสุนัขบ้า

- นำสุนัขหรือสัตว์เลี้ยงที่มีอายุ ๓ เดือนขึ้นไป ไปรับฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าอย่างน้อยปีละครั้ง
- อย่าเล่นคลุกคลีกับสุนัขที่ยังไม่ได้ฉีดวัคซีนหรือไม่ทราบประวัติแน่นอน
- สัตว์ที่สงสัยว่าเป็นโรค ให้แยกกักขังไว้ดูอาการ ๑๐ วัน หรือกำจัดเสีย
- สัตว์เลี้ยงที่ไม่เคยฉีดวัคซีนมาก่อน ถูกสัตว์ที่เป็นบ้ากัดควรให้ฉีดเสีย หรือปรึกษาเจ้าหน้าที่สาธารณสุข
- ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่กำจัดสุนัขไม่มีเจ้าของ

เดี๋ยวนี้ลูกหมาของน้ำผึ้งหายป่วยเป็นปกติดีแล้ว มัน
อ้วนท้วนแข็งแรง เป็นลูกหมาที่น่ารักและช่างประจบ น้ำผึ้งพา
ไปฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าตามคำแนะนำของสัตวแพทย์
น้ำผึ้งให้เชื่อมั่นว่าเจ้าแผน น้ำผึ้งรักเจ้าแผนมากและเจ้าแผนก็
รักน้ำผึ้งมากเช่นเดียวกัน

หมาเป็นสัตว์ที่ซื่อสัตย์และรักเจ้าของ หมาเป็นเพื่อนที่ดี
ของคน แต่ถ้าเจ้าของไม่เอาใจใส่ดูแล และไม่นำไปฉีดยาป้องกัน
โรคตามกำหนดเวลา ผู้เลี้ยงและผู้ใกล้ชิดอาจได้รับอันตรายถึง
ชีวิตได้

หมาของท่านได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า
แล้วหรือยัง ?”

เรียนรู้หนังสือกันดีกว่า

เนื้อร้อง ปิยะ ธรรัตน์
ทำนอง กิตติ ศรีเปารยะ

เรียบเรียงเสียงประสาน พิมพ์ปฏิภาณ พึ่งธรรมจิตร
ขับร้อง สาโรจน์ จาระ

อย่าปล่อยชีวิtl่วงไป
ฝึกอ่านเขียนหนังสือดีกว่า
การศึกษาช่วยเรารู้กว้างไกล
หมั่นฝึกฝนเพิ่มพูนปัญญาเรา
ผู้ใดเคยได้ร่ำเรียนมา
สอนให้ความรู้ทุกทุกคน
การช่วยคนให้เรียนรู้หนังสือ
ช่วยคนพ้นจากความเขลาทุกวัย

ศึกษาไว้เล่าเรียนเพียรวิชา
เพื่อนำมาสร้างสรรค์ชีวันเรา
พากเพียรกันไปพ้นความมัวเมา
เรียนรู้เข้าให้ดีทุกคน
โปรดเมตตาคิดช่วยปวงชน
ให้หลุดพ้นทุกข์ทนกายและใจ
โลกจะรำลือระบือชื่อไกล
ไทยช่วยไทยก้าวไกลยืนนาน

ใบเบิกทาง

เนื้อเรื่อง
ทำนอง สมจิตร กษฤทธิ

เรียบเรียงเสียงประสาน ประยงค์ ชื่นเย็น
ขับร้อง เสรี รุ่งสว่าง

เกิดมาเป็นคนต้องดิ้นรนรำเรียน ฝึกอ่านฝึกเขียนพากเพียรกันทุกคน ไม่เรียน
ไม่รู้อยู่อย่างมีดมน ชีวิตของวัยเริ่มต้นทุกคนต้องเรียนหนังสือ

อยู่ดีกินดีคนที่มีความ เพราะว่ามันศึกษาสายเมื่อปลายมือ คนที่เกียจคร้านไม่อ่าน
ไม่เขียนนั่นคือ ถูกคนตราหน้าตราชื่อว่าเป็นคนโง่งม

ความรู้ คือแสงสว่าง ดังใบเบิกทางสร้างชีวิตสุขสม ตกไฟไม่ไหม้ตกน้ำไม่ไหล
ไม่จมน ชีวิตไม่ขื่นไม่ขมวิชาพาให้สุขสันต์

เกิดมาทำไมหากไม่ได้รำเรียน ไม่หัดอ่านหัดเขียน เส้นทางชีวิตกันดาร บัวตูม
ได้น้ำแม้งามอยู่กันลำธาร หรือจะสู้บัวบานเหนือลำธารจรงรำเรียน

เรื่อง เพ็ญพักตร์ ลิ้มสัมพันธ์
ภาพ ชำรงศักดิ์ ชำรงเลิศฤทธิ์

